

PROGRAMACIÓN DIDÁCTICA LOMLOE

Centro educativo

Código	Centro	Concello	Ano académico
36019256	IES de Vilalonga	Sanxenxo	2023/2024

Área/materia/ámbito

Ensinanza	Nome da área/materia/ámbito	Curso	Sesións semanais	Sesións anuais
Educación secundaria obrigatoria	Lingua castelá e literatura	1º ESO	3	105

Réxime

Réxime xeral-ordinario

Contido	Páxina
1. Introducción	3
2. Obxectivos e súa contribución ao desenvolvemento das competencias	5
3.1. Relación de unidades didácticas	7
3.2. Distribución currículo nas unidades didácticas	9
4.1. Concrecións metodolóxicas	26
4.2. Materiais e recursos didácticos	27
5.1. Procedemento para a avaliación inicial	28
5.2. Criterios de cualificación e recuperación	29
5.3. Procedemento de seguimento, recuperación e avaliación das materias pendentes	30
6. Medidas de atención á diversidade	31
7.1. Concreción dos elementos transversais	32
7.2. Actividades complementarias	33
8.1. Procedemento para avaliar o proceso do ensino e a práctica docente cos seus indicadores de logro	34
8.2. Procedemento de seguimento, avaliación e propostas de mellora	35
9. Outros apartados	36

1. Introducción

O estudo da lingua constitúe unha necesidade básica dentro da ensinanza secundaria. En tanto medio de comunicación primordial para o desenvolvemento de calquera actividade diaria que implique a máis mínima interacción entre individuos, non pode haber materia máis útil e fundamental que a lingua. Esta proporciona aos alumnos e futuros cidadáns o vehículo para unha adecuada interacción, a capacidade e a competencia para comunicarse nas diversas situacións e niveis nos que se desenvolverá a súa vida cotiá e, ademais, permitiralle acceder ao enorme caudal imaxinativo da cultura do país, das súas tradicións máis arraigadas e do seu acervo cultural inserto na súa literatura e nos escritos dos seus escritores e pensadores máis sobranceiros.

A lingua é pensamento (crecemento individual, formación persoal) pero tamén comunicación, interacción, intercambio de ideas e pragmática. Esta programación didáctica de lingua castelá e literatura non é allea a esas consideracións fundamentais, por iso o maior logro como docentes é a formación integral dos alumnos como futuros cidadáns participantes na sociedade moderna e democrática de España, dotados de capacidade crítica e de medios expresivos e oratorios que os capaciten para o seu desenvolvemento civil, na vida diaria ou no desempeño dos seus empregos.

En relación co centro e a oferta educativa, o I.E.S. de Vilalonga está localizado nunha zona rural, no lugar da Salgueira, parroquia de Vilalonga, concello de Sanxenxo (Pontevedra). Comezou a súa actividade en novembro de 1980 como instituto de Formación Profesional, fundíndose, en 1989, co Instituto de Bacharelato que se creara ao seu carón baixo a denominación actual. Por outra parte, a oferta educativa do Centro abarca desde a ESO e o Bacharelato (Científico-Tecnolóxico e de Humanidades e Ciencias Sociais), os Ciclos Formativos de Grao Medio (Xestión Administrativa e Electromecánica de Vehículos) e Superior (Administración e Finanzas), a Formación Profesional Básica (Mantemento de Vehículos, Cociña e Restauración e Servizos Administrativos) até a ensinanza de adultos (Nivel II de Educación Secundaria de Adultos e a Oferta Modular do Ciclo Medio de Xestión Administrativa).

Respecto ao alumnado, debemos distinguir dous grupos: o que chega para cursar o 1º curso nos distintos niveis e os que xa son alumnos do Centro nos demais cursos. No primeiro grupo atópase o alumnado de 1º de ESO, que provén maioritariamente dos tres centros adscritos de Primaria, (Vilalonga, Nantes e Noalla), mentres que en 1º de Bacharelato a procedencia é do noso Centro (4º de ESO), do IES de Sanxenxo, do IES de Meaño e do centro concertado Abrente. No que respecta aos Ciclos Formativos, unha parte do alumnado tamén é do propio Centro e o resto ten distinta orixe: Sanxenxo, Meaño, O Grove e mesmo Pontevedra. Nos restantes cursos de ESO, Bacharelato e Ciclos o alumnado é o que prosegue os seus estudos, ao que ocasionalmente se suma algún outro que cambia de centro por diversos motivos.

O currículo da Educación Secundaria Obrigatoria pretende garantir unha formación adecuada e integral, que se centre no desenvolvemento das competencias e que sexa equilibrada, porque incorpora na súa xusta medida compoñentes formativos asociados á comunicación, á formación artística, ás humanidades, ás ciencias, á tecnoloxía e á actividade física. Unha das finalidades da Educación Secundaria Obrigatoria consiste en lograr que as alumnas e os alumnos adquiran os elementos básicos da cultura, especialmente nos seus aspectos humanístico e artístico, científico-tecnolóxico e motor.

O eixe do currículo da materia de Lingua Castelá e Literatura constitúeno as competencias relacionadas coa interacción oral, escrita e audiovisual adecuadas nos distintos ámbitos e contextos e en función de diferentes propósitos comunicativos, así como co fomento do hábito lector, da interpretación de textos literarios e non literarios (académicos, sociais e propios da vida cotiá) e da apropiación dun patrimonio cultural. A reflexión explícita sobre o funcionamento da lingua proporciona a ferramenta necesaria para desenvolver a conciencia lingüística e mellorar os procesos de expresión, comprensión e recepción crítica de textos de diferentes ámbitos.

Os obxectivos da materia de Lingua Castelá e Literatura na Educación Secundaria Obrigatoria supoñen unha progresión con respecto aos acadados na Educación Primaria, dos que haberá que partir nesta nova etapa, para pasar dun acompañamento guiado a outro progresivamente autónomo. Esta evolución supón, alén diso, unha maior diversidade e complexidade das prácticas discursivas. Agora a atención céntrase no uso da lingua nos ámbitos educativo e social, sublíñase o papel das convencións literarias e do contexto histórico na comprensión dos textos literarios e outórgaselle un papel máis relevante á reflexión sobre o funcionamento da lingua e os seus usos.

Na Educación Secundaria Obrigatoria, a materia de Lingua Castelá e Literatura ten como obxectivo o desenvolvemento da competencia comunicativa do alumnado nas súas vertentes pragmática, lingüística, sociolingüística e literaria. Debe achegar as ferramentas e os coñecementos que articulan os procesos de comprensión e expresión oral e escrita para desenvolverse con éxito en calquera situación comunicativa. O enfoque comunicativo centrado no uso funcional da linguaxe reside na aprendizaxe das destrezas discursivas en diversos ámbitos: o das relacións persoais, o académico, o social e o dos medios de comunicación, cuxo dominio require procedementos e coñecementos explícitos, tanto dos elementos formais, como das normas sociolingüísticas que presiden os intercambios.

A reflexión literaria a través da lectura, a comprensión e interpretación de textos significativos da literatura española e da literatura xuvenil favorece o coñecemento das posibilidades expresivas da lingua, desenvolve a capacidade crítica e creativa dos/as estudantes, dálles acceso ao coñecemento doutras épocas e culturas, e enfróntaos a situacións que enriquecen a súa experiencia do mundo e favorecen o coñecemento de si mesmos.

O primeiro dos obxectivos da materia oriéntase cara o recoñecemento da diversidade lingüística e dialectal da nosa contorna, de España e do mundo, co propósito de favorecer actitudes de aprecio á devandita diversidade, de combater prexuízos e estereotipos lingüísticos e de estimular a reflexión interlingüística. Un segundo grupo de obxectivos refírese á produción, comprensión e interacción oral e escrita, incorporando as formas de comunicación mediadas pola tecnoloxía e atendendo aos diferentes ámbitos de comunicación: persoal, educativo, social e profesional. Así, os obxectivos segundo e terceiro relaciónanse coa comunicación oral; o cuarto, coa comprensión lectora, e o quinto, coa expresión escrita. A aprendizaxe da lectura estivo durante séculos vinculada de maneira case exclusiva coa lectura literaria, aínda que hai décadas que os enfoques comunicativos subliñan a necesidade de ensinar a ler todo tipo de textos, con diferentes propósitos de lectura. Por outra banda, saber ler hoxe implica tamén navegar e buscar na Rede, seleccionar a información fiable, elaborala e integrala en esquemas propios coa finalidade de transformala en coñecemento. En resposta a iso, o obxectivo sexto pon o foco na alfabetización mediática e informacional, mentres que o sétimo e o oitavo se reservan para a lectura literaria, tanto autónoma coma guiada, na aula. O obxectivo noveno atende á reflexión sobre a lingua e os seus usos, en canto que o décimo, relativo á ética da comunicación, é transversal a todos eles.

Os criterios de avaliación e os contidos organízanse en cinco bloques. O primeiro, «As linguas e os seus falantes», correspóndese de maneira directa co obxectivo de apreciar a diversidade lingüística do mundo a partir do recoñecemento das linguas do alumnado e da realidade plurilingüe e pluricultural de España para favorecer a reflexión interlingüística e valorar a diversidade como fonte de riqueza cultural. O segundo e o terceiro, relativos á comunicación, integran os contidos implicados na comunicación oral e escrita e na alfabetización informacional, audiovisual e mediática, vertebrados arredor da realización de tarefas de produción, revisión e edición de textos propios, xunto coa recepción, interpretación e análise crítica de textos alleos. O cuarto bloque, «Educación literaria», recolle as experiencias e os contidos necesarios para consolidar o hábito lector, conformar unha identidade lectora progresivamente autónoma, desenvolver habilidades de interpretación de textos literarios impresos e dixitais e coñecer algunhas obras relevantes da literatura española e universal, estimulando á vez a escritura creativa con intención literaria e aproximándose a prácticas culturais emerxentes. O quinto bloque, «Reflexión sobre a lingua», propón a construción guiada de conclusións sobre o sistema lingüístico, usando para iso a metalinguaxe específica e integrando os niveis morfosintáctico, semántico e pragmático no estudo das formas lingüísticas.

Os cinco bloques de contido establecidos para esta etapa aparecen concretados nesta proposta didáctica para 1º de ESO nas seguintes unidades didácticas:

1. Nuevas rutas: Nesta unidade falaremos sobre a emigración e como iso afectou a nosa lingua. Tamén estudiaremos a importancia dos textos como modo de comunicación tanto oral como escrita e a diferenciación entre texto literario e non literario. Por outra banda, imos estudar a formación de palabras e as principais relacións semánticas.
2. Nuestros referentes: A partir da lectura falaremos das ensinanzas que podemos extraer das boas e malas experiencias e como iso afecta ó proceso de crecemento. Falaremos dos textos narrativos como medio de transmisión en todas as épocas e culturas (a novela, o conto, o mito, o cómic...) e perfilaremos as características principais deste tipo de textos. Tamén nos centraremos no estudo do sustantivo como designador de persoas, animais, obxectos ou lugares.
3. Calles y plazas: A través da lectura dun fragmento de Caperucita en Manhattan, se tratará o tema da convivencia e da importancia de coñecer e repetir as diferentes culturas do mundo. Falaremos dos textos descriptivos como forma de presentación das características de persoas, animais, lugares, obxectos... e relacionaremos isto co estudo do adxetivo como recurso lingüístico fundamental dese tipo de texto.
4. Misión sostenible. Trataremos o tema transversal da crisis medioambiental á que se enfrenta o planeta, tratando de sensibilizar na loita contra a contaminación e recordaremos ós alumnos a importancia da reciclaxe e de ser meticulosos na separación de residuos que leva a cabo o centro. Estudiaremos os textos expositivos como vehículo de explicación e coñecemento dun tema, dos argumentativos como método de convencemento e razoamento. Na parte do estudo da lingua falaremos dos determinantes e pronomes.
5. Un mundo mejor. Empezaremos esta unidade cunha reflexión sobre a importancia do respecto ós demais e do autoconecemento a partir dun fragmento do Principito. Por outra banda, estudiaremos textos que nos axudan a comunicarnos na vida cotiá como o aviso, a nota, a instrucción, a carta, o correo electrónico... e aproveitaremos eses coñecementos para crear un aviso e as instruccións para o concurso de letras de antroido celebrado polo centro. No apartado de lingua, estudiaremos o verbo e a súa flexión.
6. Nada es imposible. Ó comenzo da unidade leremos algunha noticia sobre o tempo de exposición ó móbil e sobre o perigo das redes sociais. Traballaremos os medios de comunicación, os textos periodísticos, profundizando no estudo da noticia (definición e partes); os textos publicitarios como o anuncio. Na parte de estudo da lingua, estudiaremos os verbos irregulares.

7. La conquista de la salud. Nesta unidade tratarase o tema da importancia dos hábitos de vida saudables. Por outra banda, falaremos da literatura como forma de coñecemento, diversión, atención plena, paz e centraremos o noso estudo na poesía como forma de expresión de sentimentos íntimos e persoais. Introduciremos os recursos literarios como forma de embelecemento, e abordaremos o estudo dos poemas e as características do xénero lírico (medida, rima, estrofas). Na parte gramatical, falaremos dos tipos de palabras invariables (adverbio, preposición, conxunción e interxección).

8. El poder de la educación. Para empezar esta unidade, reflexionaremos sobre a importancia da educación como forma de evolución da sociedade e sobre a necesidade do acceso universal á mesma. Seguiremos coa educación literaria, que comezamos na unidade anterior e falaremos neste tema das narracións literarias: os mitos, as fábulas, as lendas, os contos, as novelas, as memorias e os diarios. Tamén adicaremos algunhas sesións a traballar sobre os enunciados e as oracións como formas de comunicación con significado completo, así como de diferenciar os diferentes tipos de enunciados tendo en conta á actitude do falante .

9. Un gran legado. Dedicaremos esta unidade ó estudo do xénero teatral: a súa definición, a representación teatral, as características dos tipos de obras teatrales (traxedia, drama, comedia, entremés e sainete). Por outro lado, falaremos da realidade de España como un país plurilingüe, achegarémonos ás diferentes variedades lingüísticas (xeográficas, culturais e de uso) e linguas de España e faremos especial fincapé no valor das diferentes manifestacións lingüísticas como símbolo de identidade popular e cultural a respetar, evitando deste xeito situacións de diglosia. Abordaremos de xeito especial o caso do territorio galego, traballando de forma minuciosa a igualdade entre as dúas linguas cooficiais do territorio.

Intentamos vertebrar a programación didáctica e o traballo na aula arredor dun conxunto de situacións de aprendizaxe contextualizadas, significativas e relevantes para que, ao termo de cada curso, consiga traballar de maneira proporcionada todos os contidos incluídos no currículo.

2. Obxectivos e súa contribución ao desenvolvemento das competencias

Obxectivos	CCL	CP	STEM	CD	CPSAA	CC	CE	CCEC
OBX1 - Describir e apreciar a diversidade lingüística do mundo a partir do recoñecemento das linguas do alumnado e da realidade plurilingüe e pluricultural de España, analizando a orixe e o desenvolvemento sociohistórico das súas linguas e as características das principais variedades dialectais do español, para favorecer a reflexión interlingüística, combater os estereotipos e prexuízos lingüísticos e valorar esta diversidade como fonte de riqueza cultural.	1-5	2-3				1-2		1-3
OBX2 - Comprender e interpretar textos orais e multimodais recollendo o sentido xeral e a información máis relevante, identificando o punto de vista e a intención do emisor e valorando a súa fiabilidade, a súa forma e o seu contido, para construír coñecemento, formarse unha opinión e ampliar as posibilidades de gozo e de lecer.	2	2	1	2-3	4	3		
OBX3 - Producir textos orais e multimodais con coherencia e fluidez e co rexistro adecuado atendendo ás convencións propias dos diferentes xéneros discursivos e participar en interaccións orais cunha actitude cooperativa e respectuosa, tanto para construír coñecemento e establecer vínculos persoais coma para intervir de maneira activa e informada en diferentes contextos sociais.	1-3-5	2	1	2-3		2	1	

Obxectivos	CCL	CP	STEM	CD	CPSAA	CC	CE	CCEC
OBX4 - Comprender, interpretar e valorar textos escritos, con sentido crítico e diferentes propósitos de lectura, recoñecendo o sentido global e as ideas principais e secundarias, identificando a intención do emisor, reflexionando sobre o contido e a forma e avaliando a súa calidade e fiabilidade para dar resposta a necesidades e intereses comunicativos diversos e para construír coñecemento.	2-3-5	2	4	1	4	3		
OBX5 - Producir textos escritos e multimodais coherentes, cohesionados, adecuados e correctos atendendo ás convencións propias do xénero discursivo elixido, para construír coñecemento e para dar resposta de maneira informada, eficaz e creativa a demandas comunicativas concretas.	1-3-5		1	2-3	5	2		
OBX6 - Seleccionar e contrastar información procedente de diferentes fontes de maneira progresivamente autónoma, avaliando a súa fiabilidade e pertinencia en función dos obxectivos de lectura e evitando os riscos de manipulación e desinformación e integrala e transformala en coñecemento para comunicala desde un punto de vista crítico e persoal e, ao mesmo tempo, respectuoso coa propiedade intelectual.	3			1-2-3-4	4	2	3	
OBX7 - Seleccionar e ler de maneira autónoma obras diversas como fonte de pracer e coñecemento, configurando un itinerario lector que evolucione en canto á diversidade, complexidade e calidade das obras e compartir experiencias de lectura para construír a propia identidade lectora e gozar da dimensión social da lectura.	1-4			3	1			1-2-3
OBX8 - Ler, interpretar e valorar obras ou fragmentos literarios do patrimonio nacional e universal, utilizando unha metalinguaxe específica e mobilizando a experiencia biográfica e os coñecementos literarios e culturais que permiten establecer vínculos entre textos diversos e con outras manifestacións artísticas, para conformar un mapa cultural, ampliar as posibilidades de gozo da literatura e crear textos de intención literaria.	1-4					1		1-2-3-4
OBX9 - Mobilizar o coñecemento sobre a estrutura da lingua e os seus usos e reflexionar de maneira progresivamente autónoma sobre as eleccións lingüísticas e discursivas, coa terminoloxía adecuada, para desenvolver a conciencia lingüística, aumentar o repertorio comunicativo e mellorar as destrezas tanto de produción oral e escrita coma de recepción crítica.	1-2	2	1-2		5			

Obxectivos	CCL	CP	STEM	CD	CPSAA	CC	CE	CCEC
OBX10 - Pór as propias prácticas comunicativas ao servizo da convivencia democrática, da resolución dialogada dos conflitos e da igualdade de dereitos de todas as persoas, utilizando unha linguaxe non discriminatoria e desterrando os abusos de poder a través da palabra para favorecer un uso non só eficaz, senón tamén ético e democrático, da linguaxe.	1-5	3		3	3	1-2-3		

Descrición:

3.1. Relación de unidades didácticas

UD	Título	Descrición	% Peso materia	Nº sesións	1º trim.	2º trim.	3º trim.
1	Nuevas rutas	Nesta unidade falaremos sobre a emigración e como iso afectou a nosa lingua. Tamén estudiaremos a importancia dos textos como modo de comunicación tanto oral como escrita e a diferenciación entre texto literario e non literario. Por outra banda, imos estudar a formación de palabras e as principais relacións semánticas.	7	14	X		
2	Nuestros referentes	A partir da lectura falaremos das ensinanzas que podemos extraer das boas e malas experiencias e como iso afecta ao proceso de crecemento. Falaremos dos textos narrativos e descritivos e as súas características. Tamén nos centraremos no estudo do substantivo e do adxectivo como principais tipos de palabras empregados nestes textos.	8	10	X		
3	Calles y plazas	A través da lectura dun fragmento de Caperucita en Manhattan, se tratará o tema da convivencia e da importancia de coñecer e repectar as diferentes culturas do mundo. Traballaremos as estruturas textuais estudadas nas UD anteriores a través da lectura dunha obra escollida e da propia práctica do alumnado.	10	11	X		
4	Misión sostenible	Trataremos o tema transversal da crise medioambiental á que se enfrenta o planeta, tratando de sensibilizar na loita contra a contaminación e recordaremos ao alumnado a importancia da reciclaxe e de ser meticulosos e meticulosas na separación de residuos que leva a cabo o	10	11		X	

UD	Título	Descrición	% Peso materia	Nº sesións	1º trim.	2º trim.	3º trim.
4	Misión sostenible	centro. Estudiaremos os textos expositivos como vehículo de explicación e coñecemento dun tema, dos argumentativos como método de convencemento e razoamento e os dialogados. Na parte do estudo da lingua falaremos dos determinantes e pronomes.	10	11		X	
5	Un mundo mejor	Empezaremos esta unidade cunha reflexión sobre a importancia do respecto aos demais e do autoconhecimento a partires dun fragmento do Principito. Por outra banda, estudiaremos textos que nos axudan a comunicarnos na vida cotiá como o aviso, a nota, a instrucción, a carta, o correo electrónico..., así como os principais textos periodísticos e publicitarios. No apartado de lingua, estudiaremos o verbo e a súa flexión.	11	11		X	
6	Nada es imposible	Ao comenzo da unidade leremos algunha noticia sobre o tempo de exposición ó móvil e sobre o perigo das redes sociais. Traballaremos a realización dun texto expositivo e/ou argumentativo e a súa posta diante do público, ao tempo que ensinamos mecanismos de traballo en equipo e selección de información. Traballaremos tamén a lectura escollida a través da lectura dunha obra proposta.	14	12		X	
7	La conquista de la salud	Nesta unidade tratarase o tema da importancia dos hábitos de vida saudables. Por outra banda, falaremos da literatura como forma de coñecemento, diversión, atención plena, paz e centraremos o noso estudio na poesía como forma de expresión de sentimentos íntimos e persoais e na narración literaria. Na parte gramatical, falaremos dos tipos de palabras invariables (adverbio, preposición, conxunción e interxección) e do enunciado e a oración.	12	12			X
8	El poder de la educación	Para empezar esta unidade, reflexionaremos sobre a importancia da educación como forma de evolución da sociedade e sobre a necesidade do acceso universal á mesma. Seguiremos coa educación literaria, que comezamos na unidade anterior e falaremos neste tema do xénero teatral e as súas características. Por outro lado, falaremos da realidade de España como un país plurilingüe, achegarémonos ás diferentes variedades lingüísticas (xeográficas, culturais e de uso) e linguas de España e faremos especial fincapé no valor das diferentes manifestacións lingüísticas como símbolo de identidade popular e cultural a	12	11			X

UD	Título	Descrición	% Peso materia	Nº sesións	1º trim.	2º trim.	3º trim.
8	El poder de la educación	respectar, evitando deste xeito situacións de diglosia. Abordaremos de xeito especial o caso do territorio galego, traballando de foma minuciosa a igualdade entre as dúas linguas cooficiais do territorio. Abordaremos tamén o uso da redes sociais e a súa perigosidade.	12	11			X
9	Un gran legado	A través da lectura dunha obra escollida, traballaremos os conceptos sobre literatura adquiridos polo alumnado á hora de crear textos con intención literaria, tanto escritos como orais. Perfeccionaremos o traballo en equipo para lograr un produto final satisfactorio.	16	13			X

3.2. Distribución currículo nas unidades didácticas

UD	Título da UD	Duración
1	Nuevas rutas	14

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA2.3 - Comprender e interpretar o sentido global, a estrutura, a información máis relevante e a intención do emisor en textos escritos e multimodais sinxelos de diferentes ámbitos que respondan a diferentes propósitos de lectura, realizando as inferencias precisas.	Recoñecemento da idea principal dun texto e resumilo con palabras propias.	PE	100
CA2.7 - Identificar e reparar algúns problemas de comprensión lectora utilizando os coñecementos explícitos sobre a lingua e o seu uso.	Recoñecemento dos formantes das palabras e uso adecuado á hora de formar novas palabras.		
CA5.4 - Explicar e argumentar a interrelación entre o propósito comunicativo e as eleccións lingüísticas do emisor, así como os seus efectos no receptor, utilizando o coñecemento explícito da lingua e unha metalinguaxe específica.	Identificación dos tipos de texto segundo a estrutura e a intención do emisor.		
CA5.5 - Formular xeneralizacións sobres aspectos básicos do funcionamento da lingua partindo da observación, da comparación e da transformación de enunciados, así como da formulación de hipóteses e da procura de contraexemplos utilizando unha metalinguaxe específica e consultando, de xeito guiado, dicionarios, manuais e gramáticas.	Identificación das relacións semánticas que se establecen entre as palabras.		

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, %: Peso orientativo; PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos

Contidos
<ul style="list-style-type: none"> - Procesos de comprensión e análise crítica de textos orais, escritos e multimodais. - Comprensión lectora: sentido global do texto e relación entre as súas partes. A intención do emisor. Detección de usos discriminatorios da linguaxe verbal e icónica. - Elaboración de conclusións propias sobre o funcionamento do sistema lingüístico cunha linguaxe específica a partir da observación, comparación e clasificación das unidades comunicativas e do contraste entre linguas. - Diferenzas relevantes e interseccións entre a lingua oral e a lingua escrita atendendo a aspectos sintácticos, léxicos e pragmáticos. - Aproximación á lingua como sistema e ás súas unidades básicas tendo en conta os diferentes niveis: o son e o sistema de escritura, as palabras (forma e significado) e a súa organización no discurso (orde das palabras, compoñentes das oracións ou conexión entre os significados). - Coñecemento dos principais elementos formantes das palabras - Relación entre os esquemas semántico e sintáctico da oración simple. Observación e transformación de enunciados de acordo con estes esquemas e co uso da terminoloxía sintáctica necesaria. Orde das palabras e concordancia. - Recoñecemento das principais relacións semánticas entre as palabras

UD	Título da UD	Duración
2	Nuestros referentes	10

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA2.3.1. - Comprender e interpretar o sentido global, a estrutura, a información máis relevante e a intención do emisor en textos narrativos.	Identificación da idea principal dun texto narrativo	PE	100
CA2.3.2. - Comprender e interpretar o sentido global, a estrutura, a información máis relevante e a intención do emisor en textos descritivos.	Identificación da idea principal dun texto descritivo		
CA2.4.1. - Valorar a forma e o contido de textos narrativos sinxelos.	Identificación da estrutura e elementos propios dos textos narrativos		
CA2.4.2. - Valorar a forma e o contido de textos descritivos sinxelos.	Identificación da estrutura e elementos propios do texto descritivo		
CA2.7 - Identificar e reparar algúns problemas de comprensión lectora utilizando os coñecementos explícitos sobre a lingua e o seu uso.	Explicar o significado de palabras empregando o contexto.		
CA2.8.1. - Explicar a interrelación entre o propósito comunicativo e as eleccións lingüísticas do emisor nos textos narrativos, así como os seus efectos no receptor, utilizando unha metalinguaxe específica.	Identificación das características lingüísticas propias do texto narrativo		
CA2.8.2. - Explicar a interrelación entre o propósito comunicativo e as eleccións lingüísticas do emisor nos textos descritivos, así como os seus efectos no receptor, utilizando unha metalinguaxe específica.	Identificación das características lingüísticas propias do texto descritivo		

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA5.4 - Explicar e argumentar a interrelación entre o propósito comunicativo e as eleccións lingüísticas do emisor, así como os seus efectos no receptor, utilizando o coñecemento explícito da lingua e unha metalinguaxe específica.	Identificación de substantivos e adxectivos e uso correcto das súas formas.		
CA5.5 - Formular xeneralizacións sobre aspectos básicos do funcionamento da lingua partindo da observación, da comparación e da transformación de enunciados, así como da formulación de hipóteses e da procura de contraexemplos utilizando unha metalinguaxe específica e consultando, de xeito guiado, dicionarios, manuais e gramáticas.	Conversión adecuada de adxectivos en substantivos e viceversa.		
CA2.3 - Comprender e interpretar o sentido global, a estrutura, a información máis relevante e a intención do emisor en textos escritos e multimodais sinxelos de diferentes ámbitos que respondan a diferentes propósitos de lectura, realizando as inferencias precisas.			
CA2.4 - Valorar a forma e o contido de textos sinxelos, avaliando a súa calidade, a súa fiabilidade, a súa eficacia e a idoneidade da canle utilizada.		Baleiro	0
CA2.8 - Explicar a interrelación entre o propósito comunicativo e as eleccións lingüísticas do emisor, así como os seus efectos no receptor, utilizando unha metalinguaxe específica.			

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, %: Peso orientativo; PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos
<ul style="list-style-type: none"> - Xéneros discursivos desde o punto de vista da comprensión e da análise crítica de textos orais, escritos e multimodais. - Comprensión e análise crítica de secuencias textuais básicas, con especial atención ás narrativas e descritivas. - Procesos de comprensión e análise crítica de textos orais, escritos e multimodais. - Comprensión lectora: sentido global do texto e relación entre as súas partes. A intención do emisor. Detección de usos discriminatorios da linguaxe verbal e icónica. - Elaboración de conclusións propias sobre o funcionamento do sistema lingüístico cunha linguaxe específica a partir da observación, comparación e clasificación das unidades comunicativas e do contraste entre linguas. - Aproximación á lingua como sistema e ás súas unidades básicas tendo en conta os diferentes niveis: o son e o sistema de escritura, as palabras (forma e significado) e a súa organización no discurso (orde das palabras, compoñentes das oracións ou conexión entre os significados). - Identificación do substantivo e do adxectivos e as súas principais características

UD	Título da UD	Duración
3	Calles y plazas	11

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA2.1 - Comprender o sentido global, a estrutura, a información máis relevante en función das necesidades comunicativas e a intención do emisor en textos orais e multimodais sinxelos de diferentes ámbitos, analizando a interacción entre os distintos códigos.	O alumnado deberá ser capaz, como mínimo, de captar a idea principal e a información máis relevante dos textos narrativos orais e multimodais	TI	100
CA2.2 - Valorar a forma e o contido de textos orais e multimodais sinxelos, avaliando a súa calidade, a súa fiabilidade e a idoneidade da canle utilizada, así como a eficacia dos procedementos comunicativos empregados.	En textos orais breves, o alumnado será quen de valorar a calidade, a fiabilidade e os principais procedementos comunicativos empregados para enriquecelo		
CA3.2 - Participar en interaccións orais informais, no traballo en equipo e mais en situacións orais formais de carácter dialogado de xeito activo e adecuado, con actitudes de escoita activa e empregando estratexias de cooperación conversadora e cortesía lingüística.	o alumnado participará de forma correcta nas situacións dialogadas .que se produzan durante ás sesións		
CA3.3 - Planificar a redacción de textos escritos e multimodais sinxelos, atendendo á situación comunicativa, ao destinatario, ao propósito e á canle; redactar borradores e revisalos coa axuda do diálogo entre iguais e instrumentos de consulta e presentar un texto final coherente, cohesionado e co rexistro adecuado.	O alumnado será quen de producir textos utilizando o rexistro adecuado e presentando as ideas de maneira coherente e cohesionada.		
CA3.4 - Incorporar procedementos básicos para enriquecer os textos, segundo os aspectos discursivos, lingüísticos e de estilo, procurando a precisión léxica e a corrección ortográfica e gramatical.	Para acadar o mínimo de consecución, o alumnado amosará vontade de estilo na creación de textos de intención literaria.		
CA3.7 - Revisar os textos propios de maneira guiada e facer propostas de mellora argumentado as mudanzas a partir da reflexión metalingüística e interlingüística e cunha metalinguaxe específica, consultando de forma progresivamente autónoma dicionarios, manuais e gramáticas.	Como mínimo, o alumnado detectará os erros formais (ortografía e signos de puntuación) e subsanará as incoherencias dos textos propios.		
CA3.8 - Utilizar estratexias para a resolución dialogada dos conflitos e para a procura de consensos, abarcando tanto o ámbito persoal coma o educativo e o social.	O alumnado respectará o turno de palabra, será capaz de expoñer de forma concreta os problemas detectados e esforzarse por suxerir todas as alternativas de solución posibles.		
CA4.1 - Participar de xeito activo e adecuado en interaccións orais informais con relación a obras literarias no traballo en equipo e mais en situacións orais formais de carácter dialogado (como actos culturais vinculados co circuío literario e co lector), mantendo actitudes de escoita activa e estratexias de cooperación coloquial e cortesía lingüística.	O alumnado contribuirá de xeito activo e respectuoso nos intercambios orais relacionados coas lecturas realizadas na aula.		

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA4.3 - Valorar a forma e o contido de textos literarios sinxelos avaliando a súa calidade e a eficacia dos procedementos comunicativos empregados.	O alumnado emitirá opinións xustificadas sobre a obra de lectura proposta		
CA4.4 - Elixir e ler textos a partir de preseleccións guiándose polos propios gustos, intereses e necesidades, deixando constancia do propio itinerario lector e da experiencia da lectura.	O alumnado lerá a obra de lectura proposta		
CA4.5 - Compartir a experiencia da lectura en soportes diversos relacionando o sentido da obra coa propia experiencia biográfica e lectora.	O alumnado realizará unha valoración da obra de lectura proposta		
CA4.6 - Explicar e argumentar, coa axuda de pautas e paradigmas, a interpretación das obras lidas partindo da análise das relacións internas dos seus elementos constitutivos co sentido da obra, consonte a configuración dos xéneros e subxéneros literarios.	O alumnado demostrará ter lido e entedido a obra de lectura proposta.		
CA4.8 - Crear textos persoais ou colectivos con intención literaria e conciencia de estilo en distintos soportes e con axuda doutras linguaxes artísticas e audiovisuais, partindo da lectura de obras ou anacos significativos en que se empreguen as convencións formais dos diversos xéneros e estilos literarios.	O alumnado será quen de producir textos de intención literaria empregando os recursos expresivos aprendidos.		
CA5.1 - Incorporar procedementos básicos para enriquecer os textos, tendo en conta aspectos discursivos, lingüísticos e de estilo, con precisión léxica e corrección ortográfica e gramatical.	O alumnado creará textos con precisión léxica e corrección ortográfica e gramatical		
CA5.3 - Revisar os textos propios de maneira guiada e facer propostas de mellora argumentado as mudanzas a partir da reflexión metalingüística e interlingüística e cunha metalinguaxe específica, así como identificar e solucionar algúns problemas de comprensión lectora utilizando os coñecementos explícitos sobre a lingua e o seu uso.	O alumnado revisará os textos que produza e realizará cambios para melloralos.		

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, %: Peso orientativo; PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos
<ul style="list-style-type: none"> - Contexto vinculado ás estratexias de comprensión e análise crítica de textos orais, escritos e multimodais de diferentes ámbitos. - Análise das compoñentes do feito comunicativo: grao de formalidade da situación e carácter público ou privado, distancia social entre os interlocutores, propósitos comunicativos e interpretación de intencións, canle de comunicación e elementos non verbais da comunicación. - Procesos de comprensión e análise crítica de textos orais, escritos e multimodais. - Comprensión oral: sentido global do texto e relación entre as súas partes, selección e retención da información relevante. - Recoñecemento dos elementos lingüísticos en textos orais, escritos e multimodais. - Uso de dicionarios, de manuais de consulta e de correctores ortográficos en soporte analóxico ou dixital. - Os signos básicos de puntuación como mecanismo organizador do texto escrito. A súa relación co significado.

Contidos

- Xéneros discursivos desde o punto de vista da produción de textos orais, escritos e multimodais.
- Creación de secuencias textuais básicas, con especial atención ás narrativas e descritivas.
- Procesos de produción de textos orais, escritos e multimodais.
 - Produción escrita: planificación, redacción, revisión e edición en diferentes soportes. Corrección gramatical e ortográfica. Propiedade léxica. Usos da escritura para a organización do pensamento: toma de apuntamentos, esquemas, mapas conceptuais, definicións, resumos etc.
- Recoñecemento e uso discursivo dos elementos lingüísticos en textos orais, escritos e multimodais.
 - Corrección lingüística e revisión ortográfica e gramatical dos textos. Uso de dicionarios, de manuais de consulta e de correctores ortográficos en soporte analóxico ou dixital.
 - Utilización dos signos básicos de puntuación como mecanismo organizador do texto escrito. A súa relación co significado.
- Lectura autónoma. Implicación na lectura de obras de xeito progresivamente autónomo a partir dunha preselección de textos variados que inclúan obras de autoras e autores e reflexión sobre os textos lidos e sobre a propia práctica da lectura apoiada en paradigmas.
 - Criterios e estratexias para a selección de obras variadas de forma orientada a partir da exploración guiada da biblioteca escolar e pública dispoñible.
 - Toma de conciencia progresiva dos propios gustos e identidade lectora.
 - Participación activa en actos culturais vinculados co circuío literario e lector.
 - Estratexias de toma de conciencia dos propios gustos e identidade lectora.
 - Expresión da experiencia lectora co apoio de exemplos e utilizando progresivamente unha metalinguaxe específica. Apropiación dos textos lidos a través de distintas formas de recreación.
 - Estratexias para a recomendación das lecturas en soportes variados ou ben oralmente entre iguais.
- Lectura guiada. Lectura de obras e fragmentos relevantes da literatura xuvenil contemporánea e do patrimonio literario universal, inscritas en itinerarios temáticos ou de xénero que atravesan épocas, contextos culturais e movementos artísticos.
 - Estratexias para a construción compartida da interpretación das obras a través das conversas literarias, coa incorporación progresiva da metalinguaxe específica.
- Elaboración de conclusións propias sobre o funcionamento do sistema lingüístico cunha linguaxe específica a partir da observación, comparación e clasificación das unidades comunicativas e do contraste entre linguas.
 - Estratexias de uso progresivamente autónomo de dicionarios e manuais de gramática para obter información gramatical básica.

UD	Título da UD	Duración
4	Misión sostenible	11

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
-------------------------	------------------------	----	---

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA2.3.4. - Comprender e interpretar o sentido global, a estrutura, a información máis relevante e a intención do emisor en textos expositivos e argumentativos.	O alumnado identificará a idea principal e realizará un resumo dos textos propostos con palabras propias.	PE	100
CA2.4.4. - Valorar a forma e o contido de textos expositivos e argumentativos sinxelos.	O alumnado identificará a estrutura e as características básicas de textos expositivos e argumentativos		
CA2.7 - Identificar e reparar algúns problemas de comprensión lectora utilizando os coñecementos explícitos sobre a lingua e o seu uso.	Os alumnos e as alumnas terán que deducir o significado das palabras a partir de formantes coñecidos e utilizar adecuadamente o dicionario nos restantes casos.		
CA2.8.4. - Explicar a interrelación entre o propósito comunicativo e as eleccións lingüísticas do emisor nos textos expositivos e argumentativos, así como os seus efectos no receptor, utilizando unha metalinguaxe específica.	O alumnado identificará as características lingüísticas propias dos textos expositivos e argumentativos		
CA5.4 - Explicar e argumentar a interrelación entre o propósito comunicativo e as eleccións lingüísticas do emisor, así como os seus efectos no receptor, utilizando o coñecemento explícito da lingua e unha metalinguaxe específica.	O alumnado identificará e clasificará determinantes e pronomes.		
CA5.5 - Formular xeneralizacións sobre aspectos básicos do funcionamento da lingua partindo da observación, da comparación e da transformación de enunciados, así como da formulación de hipóteses e da procura de contraexemplos utilizando unha metalinguaxe específica e consultando, de xeito guiado, dicionarios, manuais e gramáticas.	O alumnado diferenciará, en contextos suxeridos, a categoría gramatical das palabras seleccionadas.		
CA2.3 - Comprender e interpretar o sentido global, a estrutura, a información máis relevante e a intención do emisor en textos escritos e multimodais sinxelos de diferentes ámbitos que respondan a diferentes propósitos de lectura, realizando as inferencias precisas.		Baleiro	0
CA2.4 - Valorar a forma e o contido de textos sinxelos, avaliando a súa calidade, a súa fiabilidade, a súa eficacia e a idoneidade da canle utilizada.			
CA2.8 - Explicar a interrelación entre o propósito comunicativo e as eleccións lingüísticas do emisor, así como os seus efectos no receptor, utilizando unha metalinguaxe específica.			

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, %: Peso orientativo; PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos
<ul style="list-style-type: none"> - Xéneros discursivos desde o punto de vista da comprensión e da análise crítica de textos orais, escritos e multimodais. - Comprensión e análise crítica de secuencias textuais básicas, con especial atención ás narrativas e descritivas. - Comprensión e análise crítica de secuencias textuais expositivas e argumentativas.

Contidos
<ul style="list-style-type: none"> - Xéneros discursivos propios do ámbito persoal: a conversa. - Procesos de comprensión e análise crítica de textos orais, escritos e multimodais. - Comprensión lectora: sentido global do texto e relación entre as súas partes. A intención do emisor. Detección de usos discriminatorios da linguaxe verbal e icónica. - Elaboración de conclusións propias sobre o funcionamento do sistema lingüístico cunha linguaxe específica a partir da observación, comparación e clasificación das unidades comunicativas e do contraste entre linguas. - Aproximación á lingua como sistema e ás súas unidades básicas tendo en conta os diferentes niveis: o son e o sistema de escritura, as palabras (forma e significado) e a súa organización no discurso (orde das palabras, compoñentes das oracións ou conexión entre os significados). - Identificación dos determinantes e pronomes e subclasificacións dos mesmos.

UD	Título da UD	Duración
5	Un mundo mejor	11

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA2.3.3. - Comprender e interpretar o sentido global, a estrutura, a información máis relevante e a intención do emisor en textos publicitarios e periodísticos.	O alumnado identifica a idea principal e fai un resumo con expresións propias de textos periodísticos.	PE	100
CA2.4.3. - Valorar a forma e o contido de textos periodísticos e publicitarios sinxelos.	O alumnado identifica as características principais de textos periodísticos e publicitarios		
CA2.8.3. - Explicar a interrelación entre o propósito comunicativo e as eleccións lingüísticas do emisor nos textos periodísticos, así como os seus efectos no receptor, utilizando unha metalinguaxe específica.	O alumnado identifica as características lingüísticas principais dos textos periodísticos e publicitarios		
CA5.4 - Explicar e argumentar a interrelación entre o propósito comunicativo e as eleccións lingüísticas do emisor, así como os seus efectos no receptor, utilizando o coñecemento explícito da lingua e unha metalinguaxe específica.	O alumnado identifica os verbos e a súa conjugación nos textos propostos		
CA5.5 - Formular xeneralizacións sobre aspectos básicos do funcionamento da lingua partindo da observación, da comparación e da transformación de enunciados, así como da formulación de hipóteses e da procura de contraexemplos utilizando unha metalinguaxe específica e consultando, de xeito guiado, dicionarios, manuais e gramáticas.	O alumnado corrige erros de emprego das formas verbais e explica os mesmos coa terminoloxía axeitada.		

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA2.3 - Comprender e interpretar o sentido global, a estrutura, a información máis relevante e a intención do emisor en textos escritos e multimodais sinxelos de diferentes ámbitos que respondan a diferentes propósitos de lectura, realizando as inferencias precisas.		Baleiro	0
CA2.4 - Valorar a forma e o contido de textos sinxelos, avaliando a súa calidade, a súa fiabilidade, a súa eficacia e a idoneidade da canle utilizada.			
CA2.8 - Explicar a interrelación entre o propósito comunicativo e as eleccións lingüísticas do emisor, así como os seus efectos no receptor, utilizando unha metalinguaxe específica.			

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, %: Peso orientativo; PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos
<ul style="list-style-type: none"> - Xéneros discursivos desde o punto de vista da comprensión e da análise crítica de textos orais, escritos e multimodais. - Interpretación de xéneros discursivos propios do ámbito social. Redes sociais e medios de comunicación. Riscos de información interesada, manipulación e vulneración da privacidade na Rede. Análise da imaxe e dos elementos paratextuais dos textos icónico-verbais e multimodais. - Interpretación de xéneros discursivos propios dos medios de comunicación. Información interesada e manipulación da información. Análise de elementos paratextuais dos textos icónicos-verbais e multimodais. - Procesos de comprensión e análise crítica de textos orais, escritos e multimodais. - Comprensión lectora: sentido global do texto e relación entre as súas partes. A intención do emisor. Detección de usos discriminatorios da linguaxe verbal e icónica. - Elaboración de conclusións propias sobre o funcionamento do sistema lingüístico cunha linguaxe específica a partir da observación, comparación e clasificación das unidades comunicativas e do contraste entre linguas. - Aproximación á lingua como sistema e ás súas unidades básicas tendo en conta os diferentes niveis: o son e o sistema de escritura, as palabras (forma e significado) e a súa organización no discurso (orde das palabras, compoñentes das oracións ou conexión entre os significados). - Identificación dos verbos e da conxugación verbal nos textos.

UD	Título da UD	Duración
6	Nada es imposible	12

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
--------------------------------	-------------------------------	-----------	----------

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA2.5 - Adoptar hábitos de uso crítico, seguro, sostible e saudable das tecnoloxías dixitais con relación á procura e á comunicación da información.	O alumnado seleccionará páxinas fiables para a selección de información.		
CA2.6 - Localizar, seleccionar e contrastar de maneira guiada información procedente de diferentes fontes calibrando a súa fiabilidade e pertenza en función dos obxectivos da lectura.	Os alumnos e as alumnas teñen que discriminar a información útil e percibir as diferenzas entre a información e as opinións		
CA2.9 - Identificar os usos discriminatorios da lingua, os abusos de poder a través da palabra e os usos manipuladores da linguaxe partindo da reflexión e mais da análise dos elementos lingüísticos, textuais e discursivos utilizados, así como os elementos non verbais que rexen a comunicación entre as persoas.	O alumnado identificará os usos manipuladores en textos procedentes dos medios de comunicación.		
CA3.2 - Participar en interaccións orais informais, no traballo en equipo e mais en situacións orais formais de carácter dialogado de xeito activo e adecuado, con actitudes de escoita activa e empregando estratexias de cooperación conversadora e cortesía lingüística.	O alumnado colaborará de xeito respectuoso nos intercambios orais da aula.		
CA3.3 - Planificar a redacción de textos escritos e multimodais sinxelos, atendendo á situación comunicativa, ao destinatario, ao propósito e á canle; redactar borradores e revisalos coa axuda do diálogo entre iguais e instrumentos de consulta e presentar un texto final coherente, cohesionado e co rexistro adecuado.	O alumnado planificará a redacción de textos escritos facendo varios borradores e introducindo melloras.		
CA3.4 - Incorporar procedementos básicos para enriquecer os textos, segundo os aspectos discursivos, lingüísticos e de estilo, procurando a precisión léxica e a corrección ortográfica e gramatical.	O alumnado empregará conectores axeitados e creará textos con corrección gramatical e ortográfica	TI	100
CA3.5 - Organizar a información e integrala en esquemas propios, reelaborala e comunicala de xeito creativo adoptando un punto de vista crítico con relación aos principios de propiedade intelectual.	O alumnado creará un texto propio a partir de información obtida de diferentes fontes		
CA3.6 - Elaborar traballos de investigación de maneira guiada en diferentes soportes sobre diversos temas de interese académico, persoal ou social partindo da información seleccionada.	O alumnado creará un texto expositivo a partir da selección de información e con adecuación as características do tipo textual.		
CA3.7 - Revisar os textos propios de maneira guiada e facer propostas de mellora argumentado as mudanzas a partir da reflexión metalingüística e interlingüística e cunha metalinguaxe específica, consultando de forma progresivamente autónoma dicionarios, manuais e gramáticas.	O alumnado revisará as súas producións escritas e fará melloras nas mesmas.		
CA4.3 - Valorar a forma e o contido de textos literarios sinxelos avaliando a súa calidade e a eficacia dos procedementos comunicativos empregados.	O alumnado emitirá opinións xustificadas sobre a obra de lectura proposta		

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA4.4 - Elixir e ler textos a partir de preseleccións guiándose polos propios gustos, intereses e necesidades, deixando constancia do propio itinerario lector e da experiencia da lectura.	O alumnado lerá a obra de lectura proposta		
CA4.6 - Explicar e argumentar, coa axuda de pautas e paradigmas, a interpretación das obras lidas partindo da análise das relacións internas dos seus elementos constitutivos co sentido da obra, consonte a configuración dos xéneros e subxéneros literarios.	O alumnado demostrará ter entendido a obra de lectura proposta		
CA5.2 - Localizar, seleccionar e contrastar información de maneira guiada procedente de diferentes fontes calibrando a súa fiabilidade e pertinencia en función dos obxectivos de lectura e adoptando un punto de vista crítico e de respecto aos principios de propiedade intelectual.	O alumnado será quen de buscar información en fontes fiables para a elaboración dun texto expositivo		

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, %: Peso orientativo; PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos
<ul style="list-style-type: none"> - Xéneros discursivos desde o punto de vista da comprensión e da análise crítica de textos orais, escritos e multimodais. <ul style="list-style-type: none"> - Comprensión e análise crítica de secuencias textuais básicas, con especial atención ás narrativas e descritivas. - Comprensión e análise crítica de secuencias textuais expositivas e argumentativas. <ul style="list-style-type: none"> - Interpretación de xéneros discursivos propios do ámbito social. Redes sociais e medios de comunicación. Riscos de información interesada, manipulación e vulneración da privacidade na Rede. Análise da imaxe e dos elementos paratextuais dos textos icónico-verbais e multimodais. - Xéneros discursivos desde o punto de vista da produción de textos orais, escritos e multimodais. <ul style="list-style-type: none"> - Creación de secuencias textuais básicas, con especial atención ás narrativas e descritivas. - Creación dun texto expositivo - Procesos de produción de textos orais, escritos e multimodais. <ul style="list-style-type: none"> - Produción oral formal: planificación e procura de información, creación e revisión. Adecuación á audiencia e ao tempo de exposición. Elementos non verbais. Trazos discursivos e lingüísticos da oralidade formal. - Produción escrita: planificación, redacción, revisión e edición en diferentes soportes. Corrección gramatical e ortográfica. Propiedade léxica. Usos da escritura para a organización do pensamento: toma de apuntamentos, esquemas, mapas conceptuais, definicións, resumos etc. - Recoñecemento e uso discursivo dos elementos lingüísticos en textos orais, escritos e multimodais. <ul style="list-style-type: none"> - Uso coherente das formas verbais nos textos. Os tempos de pretérito na narración. Correlación temporal no discurso relatado. - Corrección lingüística e revisión ortográfica e gramatical dos textos. Uso de dicionarios, de manuais de consulta e de correctores ortográficos en soporte analóxico ou dixital. - Utilización dos signos básicos de puntuación como mecanismo organizador do texto escrito. A súa relación co significado. - Lectura autónoma. Implicación na lectura de obras de xeito progresivamente autónomo a partir dunha preselección de textos variados que inclúan obras de autoras e autores e reflexión sobre os textos lidos e sobre a propia práctica da lectura apoiada en paradigmas.

Contidos
<ul style="list-style-type: none"> - Criterios e estratexias para a selección de obras variadas de forma orientada a partir da exploración guiada da biblioteca escolar e pública dispoñible. - Toma de conciencia progresiva dos propios gustos e identidade lectora. - Participación activa en actos culturais vinculados co circuío literario e lector. - Estratexias de toma de conciencia dos propios gustos e identidade lectora. - Expresión da experiencia lectora co apoio de exemplos e utilizando progresivamente unha metalinguaxe específica. Apropriación dos textos lidos a través de distintas formas de recreación. - Mobilización da experiencia persoal e lectora como forma de establecer vínculos entre a obra lida e aspectos da actualidade, así como con outros textos e manifestacións artísticas e culturais. - Lectura guiada. Lectura de obras e fragmentos relevantes da literatura xuvenil contemporánea e do patrimonio literario universal, inscritas en itinerarios temáticos ou de xénero que atravesan épocas, contextos culturais e movementos artísticos. - Estratexias para a construción compartida da interpretación das obras a través das conversas literarias, coa incorporación progresiva da metalinguaxe específica. - Elaboración de conclusións propias sobre o funcionamento do sistema lingüístico cunha linguaxe específica a partir da observación, comparación e clasificación das unidades comunicativas e do contraste entre linguas. - Estratexias de uso progresivamente autónomo de dicionarios e manuais de gramática para obter información gramatical básica.

UD	Título da UD	Duración
7	La conquista de la salud	12

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA4.2.1. - Comprender e interpretar o sentido global, a estrutura, a información máis relevante e a intención do emisor en textos literarios poéticos e narrativos escritos e multimodais sinxelos, respondendo a diferentes propósitos de lectura.	Identifica a idea principal e resume textos literarios narrativos e comprende textos poéticos literarios.	PE	100
CA4.3.1. - Valorar a forma e o contido de textos literarios poéticos e narrativos sinxelos avaliando a súa calidade e a eficacia dos procedementos comunicativos empregados.	Identifica as características principais dos xéneros narrativos e poéticos.		
CA5.4 - Explicar e argumentar a interrelación entre o propósito comunicativo e as eleccións lingüísticas do emisor, así como os seus efectos no receptor, utilizando o coñecemento explícito da lingua e unha metalinguaxe específica.	Identifica e clasifica as palabras invariables nun texto e diferencia claramente enunciado e oración		
CA5.5 - Formular xeneralizacións sobres aspectos básicos do funcionamento da lingua partindo da observación, da comparación e da transformación de enunciados, así como da formulación de hipóteses e da procura de contraexemplos utilizando unha metalinguaxe específica e consultando, de xeito guiado, dicionarios, manuais e gramáticas.	Converte enunciados en oracións e viceversa e identifica as variacións que se producen no significado dun texto ao variar as palabras conectoras.		

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA4.2 - Comprender e interpretar o sentido global, a estrutura, a información máis relevante e a intención do emisor en textos literarios escritos e multimodais sinxelos, respondendo a diferentes propósitos de lectura.		Baleiro	0
CA4.3 - Valorar a forma e o contido de textos literarios sinxelos avaliando a súa calidade e a eficacia dos procedementos comunicativos empregados.			

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, %: Peso orientativo; PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos
<ul style="list-style-type: none"> - Lectura guiada. Lectura de obras e fragmentos relevantes da literatura xuvenil contemporánea e do patrimonio literario universal, inscritas en itinerarios temáticos ou de xénero que atravesan épocas, contextos culturais e movementos artísticos. - Relación entre os elementos constitutivos do xénero literario e a construción do sentido da obra. Análise básica do valor dos recursos expresivos e dos seus efectos na recepción. - Relación e comparación dos textos lidos con outros textos e con outras manifestacións artísticas e culturais en función dos temas, tópicos, estruturas e linguaxes. - Expresión pautada, a través de procesos e soportes diversificados, da interpretación e valoración persoal de obras e fragmentos literarios. - Elaboración de conclusións propias sobre o funcionamento do sistema lingüístico cunha linguaxe específica a partir da observación, comparación e clasificación das unidades comunicativas e do contraste entre linguas. - Aproximación á lingua como sistema e ás súas unidades básicas tendo en conta os diferentes niveis: o son e o sistema de escritura, as palabras (forma e significado) e a súa organización no discurso (orde das palabras, compoñentes das oracións ou conexión entre os significados). - Identificación de enunciados e oracións e clasificación dos mesmos.

UD	Título da UD	Duración
8	El poder de la educación	11

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA1.1 - Recoñecer as linguas oficiais de España e as variedades dialectais do español, con atención especial ao galego e ao castelán, identificando as nocións básicas das linguas, tanto de España como as que forman os repertorios lingüísticos do alumnado, e contrastando algúns dos seus trazos en manifestacións orais, escritas e multimodais.	Identifica as variedades dialectais do español e coñece as linguas oficiais de España	PE	100
CA1.2 - Identificar prexuízos e estereotipos lingüísticos adoptando unha actitude de respecto e valoración da riqueza cultural, lingüística e dialectal, a partir da observación da diversidade lingüística da contorna.	Identifica prexuízos lingüísticos de diversa índoles		

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA1.3 - Identificar e evitar os usos discriminatorios da lingua e a manipulación a través da palabra, a partir da reflexión e da análise dos elementos lingüísticos, textuais e discursivos utilizados, así como dos elementos non verbais que rexen a comunicación entre as persoas.	Identifica usos discriminatorios da lingua e emprega mecanismos para evitalos		
CA2.3.5. - Comprender e interpretar o sentido global, a estrutura, a información máis relevante e a intención do emisor en textos escritos e multimodais sinxelos das redes sociais que respondan a diferentes propósitos de lectura, realizando as inferencias precisas.	Comprende a idea principal e identifica a estrutura de textos propios das redes sociais e produce textos propios das redes sociais.		
CA2.9 - Identificar os usos discriminatorios da lingua, os abusos de poder a través da palabra e os usos manipuladores da linguaxe partindo da reflexión e mais da análise dos elementos lingüísticos, textuais e discursivos utilizados, así como os elementos non verbais que rexen a comunicación entre as persoas.	Identifica os usos discriminatorios da lingua en textos propios das redes sociais		
CA4.2.2. - Comprender e interpretar o sentido global, a estrutura, a información máis relevante e a intención do emisor en textos literarios teatrais escritos e multimodais sinxelos, respondendo a diferentes propósitos de lectura.	Identifica a idea principal e resume con palabras propias textos teatrais.		
CA4.3.2. - Valorar a forma e o contido de textos literarios teatrais sinxelos avaliando a súa calidade e a eficacia dos procedementos comunicativos empregados.	Identifica as características propias dos textos teatrais.		
CA4.7 - Establecer, de xeito guiado, vínculos argumentados entre os textos lidos e outros textos escritos, orais ou multimodais, así como con outras manifestacións artísticas e culturais en función de temas, tópicos, estruturas, linguaxe e valores éticos e estéticos, mostrando a implicación e a resposta persoal do alumnado na lectura.	Identifica tópicos da literatura dentro dos textos teatrais		
CA2.3 - Comprender e interpretar o sentido global, a estrutura, a información máis relevante e a intención do emisor en textos escritos e multimodais sinxelos de diferentes ámbitos que respondan a diferentes propósitos de lectura, realizando as inferencias precisas.		Baleiro	0
CA4.2 - Comprender e interpretar o sentido global, a estrutura, a información máis relevante e a intención do emisor en textos literarios escritos e multimodais sinxelos, respondendo a diferentes propósitos de lectura.			
CA4.3 - Valorar a forma e o contido de textos literarios sinxelos avaliando a súa calidade e a eficacia dos procedementos comunicativos empregados.			

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, %: Peso orientativo; PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos

Contidos

- Observación da propia biografía lingüística e da diversidade lingüística do centro. As familias lingüísticas e as linguas do mundo.
- As linguas de España: orixe, distribución xeográfica e nocións básicas. Diferenzas entre plurilingüismo e diversidade dialectal.
- Iniciación á reflexión interlingüística.
- Estratexias de identificación de prexuízos e estereotipos lingüísticos e exploración de formas de evitalos.
- Xéneros discursivos desde o punto de vista da comprensión e da análise crítica de textos orais, escritos e multimodais.
- Interpretación de xéneros discursivos propios do ámbito social. Redes sociais e medios de comunicación. Riscos de información interesada, manipulación e vulneración da privacidade na Rede. Análise da imaxe e dos elementos paratextuais dos textos icónico-verbais e multimodais.
- Interpretación de textos propios das redes sociais e concienciación sobre os riscos das mesmas e a vulneración da privacidade na rede.
- Procesos de comprensión e análise crítica de textos orais, escritos e multimodais.
- Detección de usos discriminatorios da linguaxe verbal e non verbal.
- Lectura guiada. Lectura de obras e fragmentos relevantes da literatura xuvenil contemporánea e do patrimonio literario universal, inscritas en itinerarios temáticos ou de xénero que atravesan épocas, contextos culturais e movementos artísticos.
- Estratexias para a construción compartida da interpretación das obras a través das conversas literarias, coa incorporación progresiva da metalinguaxe específica.
- Relación entre os elementos constitutivos do xénero literario e a construción do sentido da obra. Análise básica do valor dos recursos expresivos e dos seus efectos na recepción.
- Relación e comparación dos textos lidos con outros textos e con outras manifestacións artísticas e culturais en función dos temas, tópicos, estruturas e linguaxes.
- Expresión pautada, a través de procesos e soportes diversificados, da interpretación e valoración persoal de obras e fragmentos literarios.
- Lectura con perspectiva de xénero. Visibilización do universo literario feminino.

UD	Título da UD	Duración
9	Un gran legado	13

Craterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA2.5 - Adoptar hábitos de uso crítico, seguro, sostible e saudable das tecnoloxías dixitais con relación á procura e á comunicación da información.	O alumnado é quen de empregar as novas tecnoloxías para expresar a súa opinión dun xeito respectuoso.	TI	100
CA3.1 - Realizar narracións orais sinxelas con diferente grao de planificación sobre temas de interese persoal, social e educativo, axustándose ás convencións propias dos diversos xéneros discursivos con fluidez, coherencia, cohesión e co rexistro adecuado en diferentes soportes e utilizando de xeito eficaz recursos verbais e non verbais.	O alumnado realiza unha narración oral respectando as convencións do xénero.		

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA3.2 - Participar en interaccións orais informais, no traballo en equipo e mais en situacións orais formais de carácter dialogado de xeito activo e adecuado, con actitudes de escoita activa e empregando estratexias de cooperación conversadora e cortesía lingüística.	O alumnado participa en situacións orais formais de xeito adecuado		
CA3.3 - Planificar a redacción de textos escritos e multimodais sinxelos, atendendo á situación comunicativa, ao destinatario, ao propósito e á canle; redactar borradores e revisalos coa axuda do diálogo entre iguais e instrumentos de consulta e presentar un texto final coherente, cohesionado e co rexistro adecuado.	O alumnado redacta varios borradores para os seus escritos introducindo melloras nos textos		
CA3.4 - Incorporar procedementos básicos para enriquecer os textos, segundo os aspectos discursivos, lingüísticos e de estilo, procurando a precisión léxica e a corrección ortográfica e gramatical.	O alumnado emprega de xeito adecuado o vocabulario e os conectores, ademais da ortografía e apuntación nos seus textos		
CA3.7 - Revisar os textos propios de maneira guiada e facer propostas de mellora argumentado as mudanzas a partir da reflexión metalingüística e interlingüística e cunha metalinguaxe específica, consultando de forma progresivamente autónoma dicionarios, manuais e gramáticas.	O alumnado revisa os seus textos e mellóraos nesas revisións.		
CA4.3 - Valorar a forma e o contido de textos literarios sinxelos avaliando a súa calidade e a eficacia dos procedementos comunicativos empregados.	O alumnado valora e emite opinións xustificadas sobre a obra de lectura proposta		
CA4.4 - Elixir e ler textos a partir de preseleccións guiándose polos propios gustos, intereses e necesidades, deixando constancia do propio itinerario lector e da experiencia da lectura.	O alumnado le a obra de lectura proposta.		
CA4.5 - Compartir a experiencia da lectura en soportes diversos relacionando o sentido da obra coa propia experiencia biográfica e lectora.	O alumnado comparte a súa opinión sobre a obra de lectura proposta.		
CA4.6 - Explicar e argumentar, coa axuda de pautas e paradigmas, a interpretación das obras lidas partindo da análise das relacións internas dos seus elementos constitutivos co sentido da obra, consonte a configuración dos xéneros e subxéneros literarios.	O alumnado demostra ter comprendido a obra de lectura proposta		
CA4.8 - Crear textos persoais ou colectivos con intención literaria e conciencia de estilo en distintos soportes e con axuda doutras linguaxes artísticas e audiovisuais, partindo da lectura de obras ou anacos significativos en que se empreguen as convencións formais dos diversos xéneros e estilos literarios.	O alumnado crea un texto teatral en base as convencións do xénero		
CA5.1 - Incorporar procedementos básicos para enriquecer os textos, tendo en conta aspectos discursivos, lingüísticos e de estilo, con precisión léxica e corrección ortográfica e gramatical.	O alumnado crea un texto teatral con corrección léxica, ortográfica e gramatical.		

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA5.3 - Revisar os textos propios de maneira guiada e facer propostas de mellora argumentado as mudanzas a partir da reflexión metalingüística e interlingüística e cunha metalinguaxe específica, así como identificar e solucionar algúns problemas de comprensión lectora utilizando os coñecementos explícitos sobre a lingua e o seu uso.	O alumnado revisa as súas produccions escritas e introduce melloras.		

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, %: Peso orientativo; PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos
<ul style="list-style-type: none"> - Procesos de comprensión e análise crítica de textos orais, escritos e multimodais. <ul style="list-style-type: none"> - Detección de usos discriminatorios da linguaxe verbal e non verbal. - Contexto vinculado ás estratexias de produción de textos orais, escritos e multimodais de diferentes ámbitos. <ul style="list-style-type: none"> - Elaboración de textos orais tendo en conta as compoñentes do feito comunicativo: grao de formalidade da situación e carácter público ou privado; distancia social entre os interlocutores; propósitos comunicativos: canle de comunicación e elementos non verbais da comunicación. - Xéneros discursivos desde o punto de vista da produción de textos orais, escritos e multimodais. <ul style="list-style-type: none"> - Creación de secuencias textuais básicas, con especial atención ás narrativas e descritivas. - Participación en xéneros discursivos propios do ámbito persoal: a conversa. - Xéneros discursivos do ámbito social: Produción de textos propios das redes sociais, e dos medios de comunicación. Etiqueta dixital. - Procesos de produción de textos orais, escritos e multimodais. <ul style="list-style-type: none"> - Interacción oral e escrita de carácter informal: tomar e deixar a palabra. Cooperación coloquial e cortesía lingüística. escoita activa, firmeza no discurso e resolución dialogada dos conflitos. - Produción escrita: planificación, redacción, revisión e edición en diferentes soportes. Corrección gramatical e ortográfica. Propiedade léxica. Usos da escritura para a organización do pensamento: toma de apuntamentos, esquemas, mapas conceptuais, definicións, resumos etc. - Recoñecemento e uso discursivo dos elementos lingüísticos en textos orais, escritos e multimodais. <ul style="list-style-type: none"> - Uso coherente das formas verbais nos textos. Os tempos de pretérito na narración. Correlación temporal no discurso relatado. - Corrección lingüística e revisión ortográfica e gramatical dos textos. Uso de dicionarios, de manuais de consulta e de correctores ortográficos en soporte analóxico ou dixital. - Utilización dos signos básicos de puntuación como mecanismo organizador do texto escrito. A súa relación co significado. - Lectura guiada. Lectura de obras e fragmentos relevantes da literatura xuvenil contemporánea e do patrimonio literario universal, inscritas en itinerarios temáticos ou de xénero que atravesan épocas, contextos culturais e movementos artísticos. <ul style="list-style-type: none"> - Lectura expresiva, dramatización e recitación dos textos, conforme aos procesos de comprensión, apropiación e oralidade implicados. - Creación de textos partindo da apropiación das convencións da linguaxe literaria e consonte a paradigmas dados (imitación, transformación, continuación etc.). - Elaboración de conclusións propias sobre o funcionamento do sistema lingüístico cunha linguaxe específica a partir da observación, comparación e clasificación das unidades comunicativas e do contraste entre linguas.

Contidos

- Estratexias de uso progresivamente autónomo de dicionarios e manuais de gramática para obter información gramatical básica.

4.1. Concrecións metodolóxicas

O desenvolvemento da competencia comunicativa nos seus diferentes aspectos (expresivo, interpretativo, creativo, conceptual, lóxico, pragmático, etc.) constitúe o principal obxectivo das materias da área lingüística e particularmente da materia de Lingua castelá e literatura. A este feito hai que engadir a dupla dimensión práctica-teórica da reflexión sobre a lingua (estudo do sistema e praxe lingüística no uso inmediato en moi diferentes funcións pragmáticas: solicitar, denegar, confirmar, argumentar, debater, aceptar, etc.) e a importantísima dimensión cultural e literaria do idioma cos seus aspectos colindantes: a lectura e a hermenéutica do texto con finalidade estética, a capacidade crítica, a educación da sensibilidade e das emocións e, inclusive, o desenvolvemento, dentro do posible, das habilidades e talentos creativos que no ámbito da expresión literario poida posuír o adolescente. A todos estes aspectos debe, pois, acomodarse o traballo do alumno e o do profesor. Adoitar unha metodoloxía didáctica axeitada e coherente que abranca esta finalidade última da ensinanza da lingua amósase como fundamental dentro da tarefa académica.

Desde este punto de partida, a ensinanza da lingua deberá permitir unha combinación axeitada entre o traballo teórico, necesariamente limitado (explicacións, aclaracións de conceptos...) e o traballo práctico ou destinado á adquisición do dominio práctico do idioma tanto na vertente oral como na escrita (redaccións, exposicións, representacións, debates, análises, actividades gramaticais e literarias, creación artística, etc.). Engádase a iso a urxencia, dentro dun mundo en vertixinoso desenvolvemento tecnolóxico, coa que esta dimensión práctica no traballo diario co idioma (mellor, cos idiomas, dentro do natural polilingüismo no que se move o sistema educativo) esixe o tratamento transversal das novas tecnoloxías da información e da computación.

En resumo, a metodoloxía que se utilizará terá que ter en conta os seguintes aspectos:

Deberá combinar a exposición clara, sinxela e razoada con actividades prácticas dos diferentes contidos da materia.

Deberá atender aos diferentes aspectos da competencia lingüística: a reflexión gramatical, por suposto, pero tamén a práctica escrita e oral, as distintas tipoloxías discursivas, o carácter práctico do falar e interactuar con adecuación a diversos fins ou funcións pragmáticas... (CCL)

Deberá afondar no carácter propedéutico e heurístico da comunicación, proporcionando aos alumnos medios para evolucionar por si mesmos tanto no ámbito estritamente académico coma no persoal e social (CAA, CSC).

Deberá atender non só á adquisición de conceptos e contidos senón a unha comprensión integral do fenómeno lingüístico e da comunicación nos seus aspectos persoais e sociais (interactuar, debater, comentar, chegar a acordos, pero tamén comprender, empatizar, consensuar...) (CSC).

Deberá integrar, na medida do posible, as modernas tecnoloxías da información como un instrumento máis da aprendizaxe comunicativa, tendo en conta o seu carácter ancilar. Non se trata de rodearnos de tecnoloxía porque sí, se non cunha intención concreta: mellorar o coñecemento práctico do idioma por parte dos alumnos (CAA, CD, CSIEE).

Deberá combinar o traballo individual co traballo grupal artellando o que de persoal ten a creación idiomática co seu aspecto social (CSC).

b) Práctica.

Óptase, polo tanto, por unha metodoloxía activa, destinada a unha aprendizaxe práctica, significativa e funcional, que aproveite o dinamismo, os intereses dos xóvenes e os seus coñecementos previos nunha formación comunicativa o máis integradora que sexa posible. Con vías a este obxectivo, e xa nun nivel máis práctico, a metodoloxía didáctica no tratamento da lingua implicará:

A. Integrar de maneira axeitada o tratamento teórico e conceptual coa reflexión deductiva e inductiva por parte do alumno. A actividade académica irá, deste xeito, enfocada á despertar a capacidade do estudante de elaborar as súas propias reflexións e conclusións (CCL, CAA).

B. Fundamental aspecto metodolóxico será o traballo con textos de diversas procedencias (xornalísticos, literarios, teóricos, publicitarios, cinematográficos, radiofónicos). O tratamento de textos implica, como é fácil supoñer, a meirande parte dos contidos da materia: reflexión crítica, comentario, extracción de información, tratamento de información, contraste de datos, interpretación de gráficos e sistemas, etc. A comprensión integral dos textos é, probablemente, a máis importante labor dentro de calquera materia lingüística (CAA, CCL, CMCT, CSIEE).

C. As actividades didácticas traballadas na aula serán variadas e traballarán moi diferentes aspectos, atendendo á diversidade de intereses, de motivacións e de coñecementos dos distintos alumnos. Neste sentido, poderanse ter en conta as seguintes:

Actividades de detección de coñecementos previos: comentario de imaxes, lectura de textos, visionado de vídeos, minidebates...

Actividades de lectura e interpretación: xa sinaladas como fundamentais no punto B. Dentro deste tipo de actividades hai que subliñar a natural importancia do libro de texto e das obras de lectura literaria coas que se traballará na aula, dentro do ámbito do plan lector do centro (CCL).

Actividades de creación: redacción, produción de textos orais e escritos, dacordo co estudo das diversas tipoloxías textuais (CSIEE, CAA).

Actividades de investigación: dadas as necesidades de tempo e de espazo (aulas de informática, uso da biblioteca) estará n necesariamente limitadas a un proxecto que combinará este tipo de actividades coas de traballo e exposición. Estas actividades de grupo incentivan a autonomía e a reflexión e contribúen a acostumar ao alumno a traballar con moi distintas fontes de información, fomentando asimesmo a interdisciplinariade. (CAA, CMCT, CSC, CD).

Actividades de dramatización: lectura pública de textos, recitación poética, representación dramatizada de escenas teatrais, representacións públicas no salón de actos do centro (colaboración nas posibles e diversas celebracións do centro). A colaboración do departamento nas actividades e conmemoracións que afectan a todo o centro é habitual (día do libro, día da muller, todos os santos, nadal, día da paz...) (CCL, CSC).

Actividades de avaliación (controis e probas obxectivas orais e escritas).

Actividades de reforzo. Para os alumnos que presenten dificultades no seu desenvolvemento académico.

4.2. Materiais e recursos didácticos

Denominación
Emprego como punto de partida o libro de texto de Lingua castelá e literatura da editorial Anaya (Operación Mundo).
Libreta ou arquivador de uso individual por parte do alumnado.
Aula virtual do centro e outros recursos e aplicacións informáticas e multimedia .
Documentos e recursos elaborados ou facilitados polo docente.
Escolma de textos variados orais, escritos e multimodais en diversos formatos e soportes.
Selección de obras de lectura obrigatorias.
Boletíns con actividades de reforzo, ampliación e recuperación.
Materiais de investigación e consulta.

A selección dos materiais docentes que integran a programación didáctica da materia de Lingua Castelá e Literatura debe adaptarse ao modelo de intervención educativa proposto. Neste sentido, ha de dar resposta á adecuación ao contexto do centro, á correspondencia cos obxectivos trazados, á coherencia cos contidos e temas transversais estudados e o seu grao de adquisición e dificultade e aos criterios de avaliación definidos para cada curso. Ademais, debe abarcar unha grande variedade de actividades individuais e grupais que poñan en práctica os conceptos e procedementos estudados e aborden axeitadamente a atención á diversidade na aula. Finalmente, todos os recursos utilizados han de presentar unha claridade expositiva que favoreza a inmediata comprensión oral e escrita do alumnado.

O emprego do manual de Anaya de Lingua castelá e literatura (Operación mundo) como punto de partida e consulta básica para o alumnado é unha forma de fixar unha orde e contidos mínimos a acadar. Xunto a este, o alumno deberá utilizar unha libreta DIN.A4 ou un arquivador nos que reollará os contidos teóricos explicados na clase e os exercicios feitos.

A isto debemos sumar as fichas de traballo, actividades interactivas, animacións, vídeos e aplicacións multimedia que permiten o reforzo, consolidación e afondamento das aprendizaxes adquiridas, a escoita activa, a empatía e o debate a través de tarefas competenciais próximas á realidade do alumnado. Favorece tamén a investigación sobre temas

de actualidade e problemas reais e a activación de estratexias e mecanismos de comprensión lectora a partir de textos literarios e non literarios, posto que implica a procura de información, a interpretación e relación dos datos obtidos e a reflexión sobre o contido e a forma.

Así pois, a proposta metodolóxica para a materia de Lingua Castelá e Literatura supón, ademais dos materiais teóricos necesarios para o desenvolvemento de cada unidade didáctica, o emprego dunha grande variedade de textos orais, escritos e multimodais procedentes de diversas tipoloxías e situacións comunicativas para a súa análise e comentario.

O achegamento do alumnado á realidade na que vive a través da interpretación textual outorga á materia unha dimensión funcional innegable. Por iso, convén traballar tamén con discursos extraídos dos xéneros xornalísticos, que aproximen aos estudantes á comprensión de temas de actualidade e lles permitan ser críticos co contexto que os rodea.

A escolma de fragmentos e obras de lectura obrigatorias, como obxecto de observación, reflexión e crítica, pretende favorecer o hábito lector do alumnado, partindo de textos próximos aos seus intereses e expectativas para ir achegándoos progresivamente á literatura clásica.

O visionado de material cinematográfico e audiovisual sentará as bases do coloquio posterior e servirá para afondar nos contidos abordados en cada unidade, ademais de propiciar o traballo investigador, grupal e por proxectos proposto nalgunha das unidades didácticas da materia.

O emprego das TIC constitúe un recurso ineludible, pois actúa como ferramenta fundamental para a obtención de información, a súa transformación en coñecemento propio e a difusión dos resultados de proxectos e traballos de investigación.

Como recurso relacionado coas TICS, debemos mencionar o importante servizo da aula virtual do centro como fonte de consulta, traballo e comunicación no proceso de ensinanza aprendizaxe. <http://www.edu.xunta.gal/centros/iesvilalonga/aulavirtual/>.

Ademáis podemos aconsellar o uso dos seguintes materiais dixitais:

A web daFundeu: <https://www.fundeu.es>

Diccionario da Real Academia Española: www.rae.es

Medios de comunicación: <https://www.prensaescrita.com/prensadigital.php>

Compilación da obra lírica dos poetas máis relevantes en lingua castelá: www.los-poetas.com

Biblioteca Virtual Miguel de Cervantes: <http://cervantesvirtual.com>

Testeando. Xogos de preguntas e respostas de opcións distribuídos por niveis educativos: <https://www.testeando.es/>

Portal de recursos educativos Leer.es: <https://leer.es/>

Prácticas de lectura intensiva e comprensión lectora: <http://www.xtec.cat/~jgenover/complex.htm>

Plataforma educativa para traballar a comprensión lectora: <https://www.intralineas.com/>

Materiales de Lengua y Literatura: <http://www.materialesdelengua.org/>

Aula de Letras: http://www.auladeletras.net/Aula_de_Letras/Inicio/Inicio.html

Morderse la lengua: https://cvc.cervantes.es/actcult/morderse_lengua/default.htm

Exercicios interactivos para traballar o léxico: <http://www.xtec.cat/~jgenover/lexico.htm>

Actividades interactivas sobre ortografía, lingua e diversidade: <http://www.xtec.cat/~jgenover/miscel.html>

5.1. Procedemento para a avaliación inicial

Nas primeiras semanas do curso, levarase a cabo a avaliación inicial do alumnado. Con esta avaliación, a docente pretende recabar información sobre as dificultades que poida presentar o alumnado con respecto á materia de LCL, así como as características específicas de cada alumno/a que lle influirán á hora da avaliación de dita materia, buscando aplicar as medidas oportunas e antes posible, tanto para o alumnado que presenta dificultades como aquel que precisaría dun programa de enriquecemento curricular.

Para esta avaliación inicial terase en conta a información proporcionada polo Departamento de Orientación e polo propio profesorado titor de cada grupo, así como unha proba escrita que incluírá, fundamentalmente, cuestións relacionadas coa comprensión e expresión escrita, o vocabulario, a ortografía e, en menor medida, cuestións gramaticais que entrarían no currículo de 6º de Primaria.

No caso de que un alumno se incorpore de xeito tardía ao grupo, empregaríase o mesmo procedemento.

5.2. Criterios de cualificación e recuperación

Pesos dos instrumentos de avaliación por UD:

Unidade didáctica	UD 1	UD 2	UD 3	UD 4	UD 5	UD 6	UD 7	UD 8	UD 9	Total
Peso UD/ Tipo Ins.	7	8	10	10	11	14	12	12	16	100
Proba escrita	100	100	0	100	100	0	100	100	0	60
Táboa de indicadores	0	0	100	0	0	100	0	0	100	40

Criterios de cualificación:

En cada avaliación, ponderaranse dúas variables:

a) Proba/s escrita/s.

b) Traballos en clase, segundo táboas de indicadores (rúbricas, escalas de valoración, etc): formulación de dúbidas, proposta de accións, participación no traballo grupal con adecuación ás normas de cortesía lingüística, elaboración de proxectos e exposicións.

Para obter a cualificación en cada avaliación teranse en conta distintos tipos de probas recollidas e descritas na táboa do currículo do curso. Estas agrúpanse en:

60 % probas escritas de contidos.

40 % actividades e traballos entregados ó docente ou realizados na aula e avaliados a través de táboas de indicadores.

Aplicaranse en todas as probas escritas uns criterios de avaliación do uso da lingua escrita puidéndose descontar ata 1,5 puntos por falta de corrección morfosintáctica e ortográfica (0,1 puntos cada falta). Ademais de ata 0,5 puntos por a falta de orde, limpeza e presentación nos escritos.

O aprobado da avaliación establécese nun 5. Cando unha nota conteña decimais, se redondeará á alza sempre que as décimas sexan igual ou superior a 5. De ser infeior, redondearase á baixa (é dicir, 4,5 se redondeará ao 5; 4,4 se redondeará ao 4)

A cualificación final da materia farase mediante unha media ponderada das tres avaliacións seguindo as seguintes porcentaxes:

1ª avaliación: 25%

2ª avaliación: 35%

3ª avaliación: 40%

O aprobado establécese nun 5. Cando unha nota conteña decimais, se redondeará á alza sempre que as décimas sexan igual ou superior a 5. De ser infeior, redondearase á baixa (é dicir, 4,5 se redondeará ao 5; 4,4 se redondeará ao 4). Porén, para obter a cualificación final da materia, partírase das notas reais do alumnado en cada unha das avaliacións, é dicir, a nota que obtivera con decimais e non a nota tras aplicar o redondeo.

O feito de coller a un alumno ou alumna copiando, ben sexa a través dun dispositivo electrónico ou mediante calquera outro mecanismo, suporá a calificación directa da proba cun 0. O/A alumno/a terá a posibilidades de repetir a proba na recuperación da mesma. No caso de que ocorra durante a proba de recuperación, a proba repetirase o seguinte día de clase.

Criterios de recuperación:

Para o alumnado que non acade unha nota igual ou superior a 5 nalgunha das avaliacións, levaranse a cabo diversas actividades de recuperación:

- Unha proba escrita: a desenvolver nos primeiros días da avaliación seguinte e, no caso da 3ª avaliación, antes do remate da mesma. A nota que o alumnado obteña nesa proba substituirá, sempre que sexa superior, á media das

probas escritas da avaliación que se está a recuperar.

• A entrega de tarefas avaladas negativamente: esta nova entrega farase durante as dúas primeiras semanas da avaliación seguinte e, no caso da 3ª, nas dúas últimas semanas do curso. As notas das tarefas recuperadas substituirán, no caso de ser superiores, ás notas acadadas nas tarefas na avaliación correspondente.

5.3. Procedemento de seguimento, recuperación e avaliación das materias pendentes

PLAN DE PENDENTES 1º ESO

O profesorado que imparte a materia en 2º de ESO levará a cabo o seguinte plan de reforzo para o alumnado coa materia pendente:

Medidas extraordinarias: apoio da PT na aula con material específico de reforzo e consolidación.

Observación e seguimento na aula a través de ítems específicos para garantir o axeitado desenvolvemento do alumnado no curso actual (2º ESO).

Entrega de boletíns trimestrais que serán recollidos nas datas sinaladas.

Proba escrita no caso de que non acade unha calificación positiva nos boletíns.

A distribución da materia nos boletíns de recuperación será a seguinte:

1ª avaliación

Data de entrega: 6 de novembro de 2023

Contidos:

- O texto e a súa clasificación: texto narrativo e descritivo
- Elementos da comunicación
- Formación de palabras
- Relacións semánticas
- Palabras variables: substantivo e adxectivo

2ª avaliación

Data de entrega: 16 de febreiro de 2024

Contidos:

- Texto expositivo e argumentativo
- Palabras variables: determinantes, pronomes e verbos (regulares e irregulares)
- Textos periodísticos: a noticia

3ª avaliación

Data de entrega: 30 de abril de 2024

Contidos:

- Clasificación dos xéneros literarios
- Métrica e figuras literarias
- Palabras invariables: adverbio, conxunción e preposición
- Distinción entre oración e enunciado
- As variedades lingüísticas e as linguas de España

De non acadar unha calificación positiva nos tres boletíns, o alumnado terá a posibilidade de recuperar a totalidade da materia a través dunha proba escrita que se levará a cabo no mes de maio. Os contidos que se avaliarán serán os recollidos na distribución dos boletíns.

6. Medidas de atención á diversidade

As aulas reflicten a diversidade da sociedade na que vivimos. O recoñecemento da diversidade do alumnado constitúe un principio fundamental que debe rexer toda acción educativa. Unha das finalidades da educación é asegurar a igualdade de oportunidades de todos os alumnos e alumnas poñendo os medios para evitar o fracaso escolar e o risco de abandono do sistema educativo.

A atención á diversidade enténdese como o conxunto de actuacións educativas dirixidas a dar resposta ás diferentes capacidades, motivacións e intereses, ritmos e estilos de aprendizaxe e situacións persoais do alumnado. Estas medidas oriéntanse a acadar os obxectivos e as competencias establecidas para a ESO e réxense polos principios de equidade, calidade e igualdade de oportunidades, non discriminación, integración, accesibilidade e cooperación da comunidade educativa.

As medidas de atención á diversidade deben atender ao principio de inclusión educativa. Isto supón recoñecer a lexitimidade das diferenzas de todas os individuos, asumíndoas como un valor que enriquece o contexto educativo. Este principio establece que todos os/as estudantes, sexa cal sexa a súa condición persoal, dispoñan na súa contorna educativa das condicións necesarias de acceso a unha formación integral e outorgue experiencias de aprendizaxe significativas para todos e todas.

Neste sentido, faise preciso establecer medidas, metodoloxías e compoñentes que permitan ao profesorado abordar con garantías a diversidade nas súas aulas. O plan de atención concretarase nos seguintes elementos:

- Combinación de metodoloxías e fíos condutores das unidades didácticas, vinculados ao desenvolvemento emocional do alumnado e á súa integración no grupo. Uso de métodos diferenciados que teñan en conta os diferentes ritmos de aprendizaxe do alumnado e favorezan a capacidade de aprender por si mesmos.
- Diversidade de agrupamentos e tarefas propostos, articulación de itinerarios diferenciados e combinación de linguaxes e soportes orientados a satisfacer as esixencias de aprendizaxe de cada alumno ou alumna e a permitir o seu desenvolvemento individual.
- Deseño de programas específicos de reforzo e ampliación e aplicacións de ACI cando se estime oportuno, destinados a mellorar as posibilidades de alcanzar os obxectivos da etapa.
- Realización de proxectos significativos para o alumnado. O deseño de tarefas e proxectos de traballo deben basearse en contextos auténticos e recoñecibles para resultar significativos e deben ter en conta as vivencias particulares do alumnado. Alén diso, o traballo colaborativo en proxectos debe potenciar que cada adolescente teña os seus tempos e os seus espazos de protagonismo e o recoñecemento da súa valía persoal e da súa capacidade de contribuír a desenvolver a actividade, reforzando así a autoestima, a autonomía, a reflexión e a responsabilidade.
- O traballo cooperativo, coa proposta de tarefas nas que o alumnado debe regular a súa conduta, a súa expresión e a súa capacidade para relacionarse cos demais. A través do diálogo e da interacción entre o alumnado, contribuírse a desenvolver a capacidade de participar activamente nun equipo, a reflexión sobre as propias ideas, o respecto crítico a outros puntos de vista, o recoñecemento dos propios valores e limitacións, a adaptación ás necesidades colectivas, a asunción de responsabilidades e o respecto ás normas acordadas.
- A resolución de problemas e conflitos en colaboración e a toma de decisións baseadas en xuízos morais, co fin de contribuír á adquisición das competencias necesarias para seguir os procesos de pensamento, utilizar o razoamento e analizar criticamente os problemas sociais e históricos.
- A gradación da aprendizaxe. O desenvolvemento das capacidades e dos contidos deberá facerse dun xeito gradual e progresivo, de maneira que se vaian adquirindo habilidades máis complexas que propicien a aprendizaxe individual e autónoma. A gradación entre cursos non se establece principalmente mediante a distribución diferenciada de contidos, senón en función da diferente complexidade dos textos, das habilidades de comprensión ou expresión requiridas, da metalinguaxe necesaria para a reflexión sobre os usos ou do grao de autonomía do alumnado.
- A realización de programas de reforzo: cando un/ha alumno/a presente dificultades para superar a materia aplicaranse as medidas de reforzo oportunas diseñadas tendo en conta as indicacións do departamento de orientación.
- A aplicación dos protocolos para a elaboración dos materiais e probas do alumnado TDAH, disléxico, etc.

7.1. Concreción dos elementos transversais

	UD 1	UD 2	UD 3	UD 4	UD 5	UD 6	UD 7	UD 8
ET.1 - Prevención e resolución pacífica de conflitos	X	X	X	X	X	X	X	X
ET.2 - Educación para a sustentabilidade e o consumo responsable						X		
ET.3 - Educación cívica e en valores	X		X	X				X
ET.4 - Formación estética							X	X
ET.5 - Igualdade entre mulleres e homes	X							X
ET.6 - Respecto mutuo e cooperación entre iguais	X		X		X			
ET.7 - Educación para a saúde						X	X	

	UD 9
ET.1 - Prevención e resolución pacífica de conflitos	X
ET.2 - Educación para a sustentabilidade e o consumo responsable	
ET.3 - Educación cívica e en valores	
ET.4 - Formación estética	X
ET.5 - Igualdade entre mulleres e homes	
ET.6 - Respecto mutuo e cooperación entre iguais	X
ET.7 - Educación para a saúde	

Observacións:

No artigo 18 do Anteproxecto do Decreto polo que se establece a ordenación e o currículo da educación secundaria obrigatoria na Comunidade Autónoma de Galicia, establécese que, sen prexuízo do seu tratamento específico nalgunhas das materias da etapa, a comprensión de lectura, a expresión oral e escrita, a comunicación audiovisual, a competencia dixital, o emprendemento social e empresarial, o fomento do espírito crítico e científico, a educación emocional e en valores, a igualdade de xénero e a creatividade traballaranse en todas as materias.

A acción educativa debe fomentar de maneira transversal valores como a igualdade entre homes e mulleres, a non discriminación por calquera condición ou circunstancia persoal ou social, a resolución pacífica de conflitos, a educación para a saúde, a formación estética, a educación para a sustentabilidade e o consumo responsable, o respecto mutuo e a cooperación entre iguais. Así mesmo, promoveremos a defensa da liberdade, a igualdade, os dereitos humanos e a paz, e o rexeitamento de calquera tipo de violencia, racismo ou xenofobia.

Evitaremos os comportamentos e os contidos sexistas e os estereotipos que supoñan discriminación por razón da orientación sexual ou da identidade de xénero.

A materia debe contribuír tamén a incorporar elementos relacionados co desenvolvemento sostible e a protección do medio ambiente e coas situacións de risco derivadas do uso das TIC.

7.2. Actividades complementarias

Actividade	Descrición	1º trim.	2º trim.	3º trim.
Visita de autores e autoras	Esta actividade posibilita que o alumnado coñeza de primeira man os recursos que os autores e autoras utilizan ao elaborar unha obra literaria. Permite que os/as estudantes participen en debates e coñezan as motivacións que levan aos escritores e escritoras a crear obras de arte.	X		
Celebración de efemérides como o Día do Libro e o Día das Letras Galegas	Coa celebración destas datas, o alumnado pode realizar traballos de búsqueda de información de determinados autores e autoras. O profesorado deberá traballar en equipo con compañeiros e compañeiras doutros departamentos, polo tanto é unha actividade ideal para as tarefas cooperativas de xeito interdisciplinar.			X
Gravación de podcast con textos literarios para colaborar coa radio do instituto	Alumnado do centro de distintas nacionalidades poden gravar textos literarios (narrativos ou mellor poéticos) cada quen na súa lingua. O carácter inclusivo desta actividade e a motivación que pode despertar no alumnado fai que sexa unha actividade ideal para traballar o aprecio polas diferenzas, a educación cívica e a cooperación entre iguais.	X		
Creación de historias, utilizando ferramentas dixitais	Este é un recurso didáctico moi interesante. Pode orientarse a que o alumnado cree un cómic. Esta actividade serve para transformar o proceso de aprendizaxe. Ademais, facilita que se adquiran competencias como a comprensión lectora, a capacidade analítica, o traballo en equipo ou o desenvolvemento da autonomía persoal. Tamén é moi útil para abordar valores como a empatía e a autoestima.			X

Actividade	Descrición	1º trim.	2º trim.	3º trim.
Asistencia á unha representación teatral	Para traballar os contidos de carácter literario e fomentar o gusto polas actividades culturais de ocio		X	

Observacións:

As actividades da visita de autores e autoras e a asistencia a unha representación teatral estarán suxeitas á dispoñibilidade dos primeiros e á existencia dunha oferta interesante e axeitada para o público de 1º de ESO no caso da segunda.

8.1. Procedemento para avaliar o proceso do ensino e a practica docente cos seus indicadores de logro

Indicadores de logro
Adecuación da programación didáctica e da súa propia planificación ao longo do curso académico
Realízanse as actividades complementarias programadas.
Explicáronse e corrixíronse na aula as actividades levadas a cabo nas distintas unidades didácticas.
Empregáronse os materiais e recursos didácticos programados.
Aplicáronse os procedementos e criterios de avaliación establecidos na programación didáctica.
Metodoloxía empregada
Ao inicio de cada unidade didáctica, realízase unha introdución sobre o tema e actividades de recoñecemento e activación dos coñecementos previos do alumnado ao respecto.
Os contidos e actividades de cada unidade didáctica parten dos coñecementos previos do alumnado, vinculándose cos seus intereses e necesidades, e favorecen a construción progresivamente autónoma de novas aprendizaxes.
As actividades propostas son variadas en canto á súa tipoloxía e sistema de traballo (individual, por parellas, en pequeno grupo, en gran grupo), favorecendo a adquisición das competencias clave.
A planificación e distribución do tempo asignado a cada tarefa é axeitada.
Aplicáronse estratexias de aprendizaxe como a lectura comprensiva, a procura de información significativa, a planificación do traballo, o desenvolvemento de técnicas de síntese, análise e redacción...
Aplicouse a metodoloxía didáctica establecida na programación.
Puxéronse en práctica medidas para estimular o hábito lector.
Utilizáronse diferentes instrumentos de avaliación (probos, traballos individuais e en grupo, exposicións orais, redaccións, proxectos de investigación...)
Organización xeral da aula e o aproveitamento dos recursos
Empregáronse recursos e materiais didácticos variados (impresos, dixitais, audiovisuais, aplicacións informáticas de carácter educativo...)

Medidas de atención á diversidade
Desenvolvéronse as medidas de atención á diversidade necesarias aos alumnos que así o requiren.
Leváronse a cabo medidas de reforzo educativo dirixidas ao alumnado con dificultades de aprendizaxe, propondo novas actividades que faciliten a adquisición dos obxectivos non acadados.
Deséñanse e aplícanse actividades de ampliación e afondamento para o alumnado que acade de maneira significativa os obxectivos propostos.
Desenvolvéronse procedementos e actividades de recuperación para o alumnado con algunha avaliación suspensa.

Descrición:

A avaliación da práctica docente favorece os procedementos de análise, reflexión e debate arredor da realidade educativa do centro sobre os seguintes aspectos:

- A xestión adecuada do tempo para a planificación do proceso de ensino-aprendizaxe na aula.
- A concreción do currículo, a súa adaptación ao contexto e a organización efectiva dos contidos, actividades e obxectivos propostos.
- A avaliación dos resultados obtidos polo alumnado e a adopción das medidas de mellora adaptadas ás súas necesidades de aprendizaxe.
- A inclusión e atención á diversidade como resposta educativa á totalidade do alumnado para promover a consecución do éxito escolar.
- A construción dun clima de empatía, confianza e convivencia harmónica na aula.

8.2. Procedemento de seguimento, avaliación e propostas de mellora

A programación didáctica da materia de Lingua Castelá e Literatura estará á disposición da comunidade educativa do centro e, ademais, a comezos de curso, proporcionarase ao alumnado un extracto da mesma cos seus puntos esenciais: obxectivos, criterios, instrumentos e procedementos de avaliación, materiais didácticos e sistema de recuperación.

A programación didáctica será obxecto de seguimento e avaliación a través da aplicación PROENS e poderá sufrir as modificacións precisas para adaptarse ás necesidades educativas do alumnado, en beneficio da correcta evolución do proceso de ensino-aprendizaxe e da consecución dos obxectivos establecidos. Ditas modificacións, debidamente xustificadas, figurarán tamén nas actas das reunións de departamento e na memoria final da materia.

A avaliación da programación realizarase a través dos seguintes indicadores de logro:

- A programación didáctica elaborouse de maneira coordinada coa colaboración de todos os integrantes do departamento.
- A programación didáctica específica e completa as decisións adoptadas na concreción curricular fixada no Proxecto Educativo de Centro.
- Os criterios de avaliación establecidos valoran con efectividade a consecución dos obxectivos propostos.
- Os procedementos e instrumentos de avaliación axústanse aos criterios de avaliación indicados.
- As actividades desenvoltas adáptanse á metodoloxía didáctica programada.
- A programación didáctica contempla e manexa con eficacia os recursos e materiais necesarios para favorecer a adquisición dos contidos e obxectivos.
- A programación didáctica organiza axeitadamente os espazos e tempos destinados á realización das actividades previstas.
- A programación didáctica inclúe actividades de reforzo, ampliación e recuperación adecuados ao perfil, características e necesidades do alumnado.
- A programación didáctica é revisada ao longo do curso e inclúense nela as modificacións pactadas e realizadas.
- A programación didáctica adáptase ao contexto escolar do centro educativo.

Así mesmo, realizarase o seguimento de cada unidade didáctica a través da aplicación PROENS, estipulando e modificando, de ser o caso, a data de inicio e final da explicación de cada unha delas, o número de sesións dedicadas ao seu desenvolvemento, especificando as previstas ao comezo e as realizadas finalmente, así como o grao de

cumprimento dos obxectivos indicados.

As propostas de mellora da programación didáctica derivarán da análise da efectividade da mesma e dos resultados académicos obtidos nas distintas avaliacións e examinados nas reunións de departamento celebradas ao longo do curso, cuxo contido quedará reflectido nas actas correspondentes. Ademais, na memoria final, contemplaranse as propostas de mellora, vinculadas especialmente á adaptación da metodoloxía, materiais e recursos empregados para favorecer a consecución dos obxectivos establecidos.

9. Outros apartados